

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 608 din 25.08.2021

Dosarul nr. 511/2020

Petiție nr.4221/16.07.2020

Petent: Reclamată: Unicredit BANK S.A

Obiect: posibilă faptă de discriminare săvârșită prin denunțarea abuzivă a relațiilor contractuale

I. Numele, domiciliul și sediul părților

Numele și domiciliul petentului

1

Numele și domiciliul reclamatului

2. Unicredit BANK S.A – cu sediul in București, Bd. Expoziției, nr.15, sector 1

II. Citarea părților

3. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată (în continuare O.G. nr. 137/2000), s-a îndeplinit procedura de citare

III. Susținerile părților

Susținerile petentului

4. Petentul arată că este clientul UniCredit Bank S.A. de aproximativ 10 ani și realizează lunar operațiuni în conturile deschise la această bancă. La 15.05.2020 a primit notificarea nr. 70098/11.05.2020 prin care i se comunica că i se vor închide toate conturile pe care le deține la UniCredit Bank S.A., în termen de 60 zile de la primirea notificării.

5. Petentul nu cunoaște motivele pentru care banca a decis încetarea relației contractuale întrucât în Notificare se menționa denunțarea unilaterală a contractului, fără a fi indicat nici temeiul legal concret și nici un motiv de fapt care să determine Banca să ia această decizie.

6. Petentul precizează că, în opinia sa, nu se regăsește în nici unul din cazurile prevăzute de art. 12.2. din Condițiile Generale de Utilizare - Cont curent și produse, persoane fizice UniCredit Bank SA identificate pe internet , conform cărora Contractul încetează prin:

(i) acordul scris al părților, la data și în condițiile convenite;

(ii) denunțarea unilaterală, totală sau parțială, în orice moment, cu efect imediat, prin notificare transmisă de către:

a) Bancă cu două luni înainte de data încetării Contractului aferent unui Cont de plăți cu servicii de bază, în cazul în care Clientul nu a înregistrat Operațiuni de plată pe o perioadă de minim 24 de luni consecutive;

b) Bancă cu două luni înainte de data încetării Contractului aferent oricărui produs/serviciu, altul decât un Cont de plăți cu servicii de bază și

(iii) notificare transmisă cu 15 zile înainte de încetare în următoarele situații:

a) rezilierea de către o parte pentru neexecutarea de către cealaltă parte a obligațiilor sale care determină imposibilitatea executării Contractului;

b) imposibilitatea furnizării unui produs/serviciu, din motive neimputabile Băncii;

(vi) în orice alte situații prevăzute în Contract și/sau de dispoziții legislative/decizii ale unor autorități.

În urma modificării legislației - în special începând cu 2015 - utilizarea serviciilor bancare a devenit o obligație inclusiv pentru persoanele fizice, astfel încât petentul consideră că nu are libertatea să aleagă să nu mai utilizeze deloc servicii bancare.

7. Lipsa unui motiv just / legal de a colabora sau de a înceta colaborarea cu petentul a unei instituții bancare, este considerat de acesta grav - întrucât este pus în imposibilitatea de a respecta legea.

În acest sens, Legea nr. 70/2015 pentru întărirea disciplinei financiare privind operațiunile de încasări și plăți în numerar și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 193/2002 privind introducerea sistemelor moderne de plată (publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 242 din 09 aprilie 2015) a stabilit următoarele:

Art 1.(1) Operațiunile de încasări și plăți efectuate de persoane juridice, persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale, întreprinderi familiale, liber profesioniști, persoane fizice care desfășoară activități în mod independent, asocieri și alte entități cu sau fără personalitate juridică de la/către oricare dintre aceste categorii de persoane se vor realiza numai prin instrumente de plată fără numerar, definite potrivit legii. (...)

Art 10. Operațiunile de încasări și plăți în numerar între persoanele fizice, altele decât operațiunile de încasări și plăți realizate prin intermediul instituțiilor care prestează servicii de plată autorizate de Banca Națională a României sau autorizate în alt stat membru al Uniunii Europene și notificate către Banca Națională a României, potrivit legii, efectuate ca urmare a transferului dreptului de proprietate asupra unor bunuri sau drepturi, a prestării de servicii, precum și cele reprezentând acordarea/restituirea de împrumuturi, se pot efectua în limita unui plafon zilnic de 50.000 lei/tranzacție. Sunt interzise încasările și plățile fragmentate.

8. Petentul arată că a solicitat Băncii, prin avocat, lămuriri - mai exact să îi fie comunicate motivele denunțării unilaterale a contractului. După 33 de zile de la solicitarea sa, prin adresa nr. 89929 / 24.06.2020, Banca a răspuns în deriziune avocatului petentului că nu îi poate comunica nicio informație, întrucât nu a menționat pe împuternicirea avocațială - numărului și data contractului de asistență juridică, dar că i-ar fi răspuns petentului personal pe e-mail.

Potentul a revenit prin avocat în aceeași zi (24 iunie 2020) către bancă, și a arătat că:

- în măsura în care UniCredit Bank S.A. considera că mandatul reprezentantului convențional nu este dovedit (complet), nu înțelegea rațiunea pentru care ar fi transmis "in data de 29.05.2020, precum și in data de 22.06.2020, un răspuns direct clientului, pe adresa de e-mail cunoscuta băncii", întrucât solicitarea sa (a clientului Băncii) a fost formulată prin reprezentantul convențional al cărui mandat este pus sub semnul întrebării de către Bancă;

- Clientul nu a primit pe e-mail niciun răspuns de la UniCredit Bank S.A.;
- Dacă mai sunt neclarități privind mandatul avocatul să i le comunice pentru a le remedia conform doleanțelor Băncii;

și totodată a revenit cu solicitarea expresă de a comunica direct reprezentantului convențional, la adresa de e-mail indicată sau la sediul profesional, motivele de fapt și de drept care au determinat adoptarea de către UniCredit Bank S.A. a deciziei.

Până la data sesizării, petentul nu a primit niciun răspuns nou de la bancă.

9. Petentul solicită constatarea faptei, aplicarea sancțiunii contravenționale, restabilirea situației anterioare discriminării precum și orice măsură necesară pentru înlăturarea consecințelor acestei fapte.

Susținerile reclamatei

10. Prin punctul de vedere depus cu adresa nr. 5368/04.09.2020, reclamata arată că, începând cu data de 19.10.2007, între UniCredit Bank S.A. și petent s-au desfășurat relații contractuale în baza cărora cel din urmă a beneficiat de mai multe conturi curente prin intermediul cărora a efectuat operațiuni bancare.

Prin notificarea nr. 70098/11.05.2020, UniCredit Bank S.A. i-a comunicat petentului intenția de încetare a relației de afaceri, precizându-i totodată faptul că, la expirarea preavizului specificat în notificare, conturile deținute urmează a fi închise în conformitate cu prevederile Capitolului 12, din Condițiile Generale de Utilizare - document transmis către client la data de 17.11.2017, prin intermediul adresei de email comunicate de cel din urmă în relația cu Banca.

11. În privința motivelor care au stat la baza încetării relației de cont curent dintre Banca și clientul, se arată că activitatea tranzacțională a acestui client a fost supusă unei investigații interne, în urma căreia s-a stabilit existența unor indicii de suspiciune din perspectiva Legii nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

Totodată, în perioada 03.07.2018-25.03.2020, în vederea îndeplinirii obligațiilor legale ce îi revin Băncii din perspectiva legislației privind combaterea spălării banilor, au fost întocmite și transmise către Oficiul Național pentru Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor („ONPCSB”) cinci Rapoarte de Tranzacții Suspecte („RTS”) cu privire la anumite tranzacții ale clientului. De asemenea, o parte din operațiunile înregistrate în conturile deținute de către domnul, cu titlu de încasare, au fost reclamate de către plătitor ca fiind neautorizate, împrejurare ce face obiectul unei investigații.

12. Având în vedere cele de mai sus, Banca a luat decizia încetării relației de afaceri cu domnul, iar conturile deținute de către client au fost închise în baza dispozițiilor Capitolului nr. 12, din Condițiile Generale de Utilizare, după ce clientul a fost notificat cu privire la măsură cu 2 luni anterior aplicării acesteia, conform prevederilor contractuale.

13. În ceea ce privește temeiul contractual ce îi permite Băncii încetarea unilaterală a relației de afaceri desfășurată în baza unui contract încheiat pe durată nedeterminată, potrivit art. 12.2 al Condițiilor Generale de Utilizare transmise clientului, Contractul încetează prin:

- (i) acordul scris al părților, la data și în condițiile convenite;
- (ii) denunțarea unilaterală, totală sau parțială, în orice moment, cu efect imediat, prin notificare de denunțare transmisă de: a) Bancă cu două luni înainte de data încetării și b) de către Client cu 30 zile înainte de data încetării.

14. Contractul de cont curent bancar este guvernat de dispozițiile Codului Civil, act normativ care în cuprinsul art. 2188 stabilește modalitatea de încetare a contractului prin denunțare unilaterală la inițiativa oricărei părți, după cum urmează: „în cazul în care contractul de cont

bancar curent este încheiat pe durată nedeterminată, oricare dintre părți poate să denunțe contractul de cont curent, cu respectarea unui termen de preaviz de 15 zile, dacă din contract sau din uzanțe nu rezultă un alt termen, sub sancțiunea de daune-interese,,.

De asemenea, fiind vorba despre un contract încheiat pe durata nedeterminată, încetarea la inițiativa oricărei părți, prin denunțare, cu respectarea unei perioade de preaviz, reprezintă un element de esența contractului de cont curent, astfel cum acest lucru rezulta și din art. 1277 Cod civil: „Contractul încheiat pe durată nedeterminată poate fi denunțat unilateral de oricare dintre părți cu respectarea unui termen rezonabil de preaviz. Orice clauză contrară sau stipularea unei prestații în schimbul denunțării contractului se consideră nescrisă”.

15. Referitor la Condițiile Generale de Utilizare la care face referire petentul în cuprinsul sesizării - ca fiind identificate pe site-ul Băncii -, deși relația de cont curent nu a fost guvernata de aceasta ultima versiune a CGU, se observa ca, în prezenta situație ar fi fost incidente prevederile art. 12.2, pct. (ii) lit. b, prevederi care, de asemenea, îi permit Băncii să denunțe unilateral relația de cont curent prin notificare transmisă "cu două luni înainte de data încetării Contractului aferent oricărui produs/serviciu, altul decât un Cont de plăți cu servicii de bază". Spre deosebire de prevederile de la lit. b aplicabile contului curent bancar, anterior enunțate, dispozițiile de la litera a) din art. 12.2 pct (ii), evidențiate de petent prin subliniere, sunt aplicabile doar unui anumit produs bancar - denumit „contul de plăți cu servicii de baza” - care beneficiază de o reglementare specială prin prisma Legii nr. 258/2017, dispoziții inaplicabile cazului de față.

16. Reclamata consideră ca dreptul Băncii de a denunța unilateral contractul de cont curent cu acordarea unei perioade rezonabile de preaviz este, un drept garantat prin lege și, totodată, specificat în mod clar în documentația care guvernează relația de cont curent, iar exercitarea acestui drept în limitele legale, așa cum s-a întâmplat și în cazul de față, nu este în măsură să cauzeze prejudicii vreuneia dintre părți sau să conducă la un tratament discriminator.

17. Reclamata consideră că, pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2 alin. 1 din O.G 137/2000, deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să se bazeze pe unul dintre criteriile prevăzute la art. 2 alin. 1 și, totodată, trebuie să se raporteze la persoane aflate în situații comparabile dar care sunt tratate în mod diferit datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege ori, în cazul de față aceste elemente lipsesc.

De asemenea, regulile privind încetarea relației de cont bancar sunt aceleași pentru toți clienții băncii și se regăsesc în Condițiile Generale de Utilizare, aplicabile în mod nediferențiat.

IV. Cadrul legal aplicabil

18.- O.G 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare*

- Ordinul nr.144/2008 privind procedura de soluționare a petițiilor și sesizărilor

V. Colegiul director al CNCD reține următoarele:

19. O.G. nr. 137/2000, la art. 2 alin. 1 prevede: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate,

a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

În conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”. CEDO a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex.: Fredin împotriva Suediei, 18 februarie 1991; Hoffman împotriva Austriei, 23 iunie 1993, Spadea și Scalabrino împotriva Italiei, 28 septembrie 1995, Stubbings și alții împotriva Regatului Unit, 22 octombrie 1996).

20. În hotărârea dată în cazul Thlimmenos împotriva Greciei din 6 aprilie 2000, CEDO a concluzionat că „dreptul de a nu fi discriminat, garantat de Convenție, este încălcat nu numai atunci când statele tratează în mod diferit persoane aflate în situații analoage, fără a oferi justificări obiective și rezonabile, dar și atunci când statele omit să trateze diferit, tot fără justificări obiective și rezonabile, persoane aflate în situații diferite, necomparabile”.

În concluzie, există o diferențiere dacă persoanele aflate în situații similare sunt tratate în mod diferențiat, sau dacă persoane aflate în situații diferite sunt tratate în mod identic.

21. Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată de articolul 2 alin.1 din O.G. nr. 137/2000, republicată, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale art. 2 din O.G. nr. 137/2000. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin. 1 deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în situații comparabile, dar care sunt tratate în mod diferit datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem un criteriu pe baza căruia tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

22. În același sens, Curtea Europeană de Justiție a statuat principiul egalității ca unul din principiile generale ale dreptului comunitar. În sfera dreptului comunitar, principiul

egalității exclude ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv.

23. Analizând faptele reținute în petiție, Colegiul director reține că petentul reclamă denunțarea abuzivă a relațiilor contractuale dintre acesta și banca Unicedit. De asemenea, Colegiul director reține susținerea petentului potrivit căreia nu cunoaște motivele pentru care banca a decis încetarea relației contractuale întrucât, în Notificare, se menționa denunțarea unilaterală a contractului, fără a fi indicat nici temeiul legal concret și niciun motiv de fapt, care să determine Banca să ia această decizie.

24. În privința aspectelor sesizate de către petent, Colegiul director reține susținerile părții reclamate cu privire la petiție, susțineri în care este invocat faptul că dreptul Băncii de a denunța unilateral contractul de cont curent cu acordarea unei perioade rezonabile de preaviz este un drept garantat prin lege și, totodată, specificat în mod clar în documentația care guvernează relația de cont curent, iar exercitarea acestui drept în limitele legale, așa cum s-a întâmplat și în cazul de față, nu este în măsură să cauzeze prejudicii vreuneia dintre părți sau să conducă la un tratament discriminator.

25. Reținând aspectele deduse soluționării, Colegiul reiterează că un aspect definitoriu al discriminării îl constituie criteriul interzis de legiuitorul național prin art. 2 alin 1. În acest sens Colegiul Director reține că art. 2 alin.1 nu conține o listă exhaustivă a criteriilor de discriminare („rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată”), criteriile expresis verbis enumerate de lege fiind completate cu sintagma „sau orice alt criteriu”, ceea ce practic oferă posibilitatea reținerii oricărui alt criteriu nespecificat de lege, în săvârșirea unei fapte de discriminare. Chiar și în ipoteza în care criteriul invocat ar putea fi încadrat în categoria “orice alt criteriu”, acesta trebuie să reprezinte o caracteristică specifică a persoanei care se consideră discriminată, caracteristică care să aibă un caracter inalterabil (ex. gen, culoarea pielii, vârsta, dizabilitatea, boală cronică etc.) și deci care nu poate fi schimbată prin voința individului, sau care să aibă un caracter identitar, care să fie parte a identității individului (ex. religie, convingeri, etc.), într-un mod similar criteriilor protejate de lege.

26. Prin raportare la cele menționate la punctul anterior, Colegiul director reiterează faptul că inclusiv Convenția Europeană a Drepturilor Omului, prin Art. 14, nu protejează împotriva oricărui tratament diferențiat, ci doar împotriva acelor care se bazează pe o caracteristică identificabilă, obiectivă sau personală ori pe „statut”, pe baza cărora o persoană sau un grup de persoane se diferențiază între ele. (CEDO, hot. Clift c. Regatului Unit, 13 iulie 2010, §55).

27. Criteriul, în raport cu elementele constitutive ale discriminării, astfel cum este definit în art. 2 din O.G. nr. 137/2000, trebuie interpretat în sensul existenței sale ipso facto, ca circumstanță concretizată, materializată, constituind însăși cauza actului sau faptului discriminatoriu și care, în situația inexistenței, nu ar determina săvârșirea discriminării. Astfel, natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și criteriul interzis de lege, invocat în situația persoanei care se consideră discriminată.

28. Raportat la aptele descrise de către petent, Colegiul director constată că acesta invocă o presupusă faptă de discriminare provenită dintr-un tratament diferențiat, însă,

în sesizarea supusă judecării Consiliului, nu se regăsește nicio referire la identificarea punctuală a criteriului protejat. Or, nu se poate reține existența unor fapte de discriminare în lipsa unui criteriu de discriminare, care reprezintă un element fundamental pentru ca o faptă să poată fi calificată ca fiind discriminatorie.

29. Coroborând toate elementele probatorii ale dosarului și analizând aspectele de mai sus, acțiunea astfel cum a fost formulată și definiția discriminării astfel cum este prevăzută în art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată, Colegiul director apreciază că plângerea, astfel cum este formulată, nu este de natură a evidenția niciun element de fapt care ar permite, sub aspectul scopului sau efectului creat, reținerea unui comportament factual de restricție, preferință, excludere sau deosebire aplicat direct petentului, în raport cu persoane aflate în situații analoage, din cauza unui criteriu determinat și care a avut drept consecință juridică afectarea unui drept prevăzut de lege în beneficiul său.

30. Raportat la faptele descrise de către petent, nu a putut fi identificat un criteriu de discriminare. Or, nu se poate reține existența unor fapte de discriminare, în lipsa unui criteriu de discriminare care este un element fundamental necesar pentru ca o faptă să poată fi calificată ca fiind discriminatorie.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Nu se întrunesc elementele constitutive ale faptei de discriminare potrivit O.G. 137/2000 (lipsă criteriu).
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților:
  - a) – prin reprezentant conventional SCA Toma si Asociatii
  - b) Unicredit BANK S.A – cu sediul in Bucuresti, Bd. Expozitiei, nr.15, sector 1

VII. Modalitatea de plată a amenzii:

Nu este cazul.

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată online în data de 25.08.2021 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, DIACONU ADRIAN – Membru, HORIA GRAMA – Membru, HALLER ISTVÁN – Membru,

LAZĂR MARIA – Membru, MARIA MOȚA – Membru, OLTEANU CĂTĂLINA – Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din 24.03.2020.

**ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD**

Data redactării: 25.08.2021

Redactată și motivată: M.M. și M.M

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

